

Milica poklicana pod orožje.

Mobilizacija milice se spopolnjuje.

MORNARIŠKA MILICA SE NI MOBILIZIRANA. — NAROČENIH JE 2,000 LETAL ZA ARMADO IN MORNARICO. — VSA ZNAMENJA KAŽEJO, DA PRIDE DO KONFLIKTA Z OROŽJEM MED ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI IN NEMČIJO. — PRIPRAVE SO V POLNEM V TIRU.

Washington, D. C. — Čim bolj se bližamo odprtosti kongresne seje, tem jasnejše potrdjujejo vladne naredbe, da postaja položaj izredno resen in da čas ni daleč, ko prično sovražnosti med Združenimi državami in Nemčijo, če ne odkrijejo poti, ki vodi do pogajanj in končno do sporazuma.

V nedeljo je izdal predsednik poziv za mobilizacijo enajst polkov, treh kompanij in dveh bataljonov milice v vzhodnih državah ob Atlantiku. Mobiliziranih je okoli 12,000 mož za vladno službo.

Povisla je število moštva v mornarici na 87,000 in je inštruiral mornariškega tajnika Daniela, da izda poseben poziv za 27,000 rekrutov za mornarico.

Vse te odredbe dokazujejo, da se bližamo vojni. Mornariški zakon daje predsedniku pravico, da kadar postaja po njegovi sodbi položaj tak, da je potreba zvišati moštvo mornarice, da ga zviša na 87,000 mož.

Za zabavo in igranje pred sednik ni dal teh inštrukcij mornariškemu tajniku, ampak je moral položaj nastati tako resen, da je nastala potreba pomnožiti mornarico na 87,000.

S tem pozivom za mornarico je izšel obenem tudi ukaz za mobilizacijo milice v vzhodnih državah. Res je sedaj znova mobiliziranih le okoli 12,000 mož. Ali v drugi miliciarski polki. Iz dobro poučenih krogov prihaja vest, da ostane 55,000 mož milice na mehiški meji, da podpirajo regularno armado. To ni nič presenetljivega. Ameriški dnevniki poročajo že skozi tedne, da je več tisoč nemških rezervistov odpotovalo v Mehiko, da tam organizirajo vpad v Združene države. Rezervisti so baje dobro opremljeni s puškami, strojnimi puškami in malimi poljskimi topovi. Ameriška uprava ima svoje agente v Mehiki, ki jo informirajo o vsem, kar se godi v deželi.

Milicariji, ki so bili mobilizirani, so vsi služili ob mehiški meji. Kakor hitro dobe svojo opravilo, prestopijo v zvezno službo in njih naloga bo stražiti vladne tovarne in arzenale, tovarne za strelivo, sploh mesta, ki jih je treba zastražiti po mnenju vlade.

Če izide tudi poziv za 500,000 prostovoljcev že potem, ko bo vsa milica mobilizirana, se sedaj še ne more izreči, kajti poziv prostovoljcev pod orožje je odvisen od nadaljnih dogodkov.

Mornariški tajnik Daniels izjavlja, da za sedaj še ne odredi mobilizacije 10,000 mož organizirane mornariške milice. V mornariškem departmentu upajo, da se zgodi za aktivno službo v mornarici toliko mož, da ne bo treba takoj mobilizirati mornariške milice.

Washington, D. C. — Vsa znamenja kažejo, da se Združene države pripravljajo za vojno, kljub temu da se vzdržujejo vesti, da bi se Nemčija rada pogajala z Združenimi državami glede bojevanja s potapljačami.

Ves vladni aparat je na delu, da mobilizira vse obrambne sile: armado na suhem, mornarico, industrijo in finance. O diplomatskih potezih Nemčije lahko v Berlinu, nasprotno pa lahko vidimo, da vedno bolj hite z mobilizacijo.

Poročila, da neka evropska sila poskuša v zadnjem trenutku posredovati, da prepreči še večji spor med Združenimi državami in Nemčijo, ne dajejo upanja, da se

Svoboda govora prihaja v nevarnost.

MALENKOSTNI LJUDJE JO UGROŽAJO.

Mount Vernon, N. Y. — Nekateri osebe v tukajšnjem mestu so spreminile ustavo Združenih držav, ki garantira vsem državljanom svobodo govora in zborovalno pravico. To se je izvršilo, da preprečijo govoriti profesorju Scott Nearingu, ki ga mnogi petični in vsegaštri državljanji mirno kot kalila miru.

Župan Fiske je dejal, da je popolnoma v redu in pravično, če se takemu govorniku onemogoči govoriti tudi v dvorani.

Profesor Nearing je poznan kot pacifist in nasprotuje ubijanju ljudi. To je povzročilo, da so se združili nekateri pripadniki ameriškega krščanstva, da preprečijo Nearingu govoriti na shodih.

Profesorja Nearinga je sem povabila javna komisija za razvedrilo, da predava o "čeni življenja". Njegovo predavanje se je imelo nanašati na razmere v industriji. Občeznato je, da v Ameriki ni nobena stvar tako poceni kot človeško življenje. Leto za leto ubijejo na tisoče delavcev v ameriški industriji vsled nezadostnih varnostnih naprav in ker delavce priganjajo na najbolj variniran način, da iztisnejo iz njih več dela. Tako predavanja seveda niso všeč industrijalnim kraljem, ker smatrajo vsako omejevanje izkoriščanja človeške delavne sile za poseganje v njih lastninske pravice.

In ker so javni organi na strani industrijalnih kraljev, je samoposebica, da skušajo v njih interesu preprečiti shode, ki ljudstvu odpirajo oči, da le radi profita vsako leto ponesejo na tisoče delavcev v tovarnah, rudnikih in na železnicah.

Tako se je zgodilo tudi tukaj, da je župan dejal, da se takega govornika spodi lahko iz vsake dvorane. Če delavstvo ne nastopi proti takim samodržskim željam oseb, ki so s prisego potrdile, da bodo žuvali ustavo Združenih držav, se lahko dogodi, da bodo kmalu pogazene vse pravice, ki so zajamčene v ustavi.

NEMIRI V CESTNOŽELEZNISKI STAVKI.

Springfield, Mo. — Veliko razburjenje je nastalo med delavci in štrajkaajočimi cestnoželezniki uslužbenec, ko se je po mestu raznesel glas, da je stavkokaz W. O. Bishop obstreljal Johna Hermana. Zbrala se je takoj večja ljudska množica in stavkokazu, bi se zgodilo slabo, da ni prišla na lice mesta policija in rešila stavkokaza iz rok ljute množice.

Stavkokaza je sodnik postavil pod \$10,000 poroštva. Obstreljeni Herman se nahaja v bolnišnici in zdravniki upajo, da ga ohranijo pri življenju.

Stavka traja že 170 dni in kompanija se trnoglavo vpira zahtevam cestnoželezniki uslužbenec.

ZADNJI MILICARJI SO ZAPUSTILI MEJO.

San Antonio, Tex. — Zdaj se je odpeljal še tretji mehičanski milicarski polk proti domu. Odšla je torej vsa milica, ki je bila v obmejni službi.

DETEKTIV TRDI, DA JE VON PAPIR FINANCIJALNO PRODUKCIJSKA BOMBA.

New York, N. Y. — Detektiv Henry Barth, ki pravi, da si je znal pridobiti vstop v krožek nemških špijonov, je izpovedal na sodišču, da je dobil Scheele od kapitana von Papena, nemškega vojaškega atašeeja \$10,000 za izdelavo bombe.

VREME.

Nestanovitno vreme v torek, kateremu sledi nižja temperatura. Vetrovi od severja in severozapada.

Solnčni vzhod ob 6:43 a. m.; solnčni zahod ob 6:08 p. m.

Farmarji v Wisconsinu se organizirajo politično.

IZDELALI SO SVOJ PROGRAM.

Marshfield, Wis. — Farmarji v Wisconsinu prihajajo čimdalje bolj k zavesti, da njih interesi niso enaki z interesi industrijalnih baronov.

Wisconsinška podružnica "Narodne nepristranske lige," nove farmerske politične organizacije, ki je združila farmarje v Severni Dakoti in revolucionirala farmersko politiko, je sklicala državno konvencijo. Na tej konvenciji je podružnica izdelala svoj program.

1. Farmarje postavi kot kandidate za postavodajne zbornice.
2. Podržavljenje vseh naprav za javne potrebe.
3. Odpravi naj se davek na sholjanje famn.
4. Prepoved naj se igra v produkciji živil.

To so najvažnejše točke v farmerskem programu. Konvencije se je udeležilo sto delegatov in med njimi je bilo mnogo takih, ki so odborniki v farmerskih združenjih in drugih organizacijah. Zastopani so bili vsi okraji v državi in konvenciji je došlo mnogo pozdravnih listov z ožepodbojajočimi besedami za nadaljevanje zapričetega dela.

Podružnica "Narodne nepristranske lige" prične takoj z organizatoričnim delom. Takoj nastavi najmanj dva izkušena organizatorja, ki sta bila na delu v Severni Dakoti, kasneje pa še 25 organizatorjev, da organizira vse farmarje v državi.

Ko bo mogoče postaviti po cestah, ki so sedaj razjedene in blatne, prične organizatorji s delom. Potovali bodo v avtomobilih, da lahko dosežejo vsakega farmarja v Wisconsinu. Članarina znaša osem dolarjev na leto. Plačati je treba članarino za dve leti, ko član pristopi.

Z enako farmersko organizacijo prične v kratkem v državah South Dakota, Minnesota in Montana. Kasneje organizirajo tudi druge države.

Vzelo bo najmanj eno leto, da bo organizirana država Wisconsin. Pred primarnimi volitvami v prihodnjem letu bo liga izbrala svoje kandidate, ki pa bodo kandidirali pod imenom obstoječih političnih strank. V Severni Dakoti je liga opravila na ta način nad sto farmarjev v legislaturo. Izvolila je tudi vse državne uradnike, izveniš trih najvišjih državnih sodnikov.

Predsednik Stolen je s kratkim nagovorom na konvenciji razložil, da je organizacija farmarjev potrebna. Dejal je:

"Farmarji! Koliko časa bodo vaše žene in otroci delali v blevih, pobirali krompirjeve hrošče, da lahko bogati industrijalni pagasit, je igrali in špekulanti v farmerskih produktih žive v brezdelju. Z delom Vas stane 100 funtov mleka \$3, prodate ga pa za \$2. Vi ne določite cene pridelkom, ki jih prodajate. Farmarji morajo pronaesti, kako veliki so stroški za produkcijo njih pridelkov."

Zanimivo je tudi, kar je povedal farmar Klen. Rekel je: "V jeseni so farmarji dobili za bušel krompirja od 70c do \$1, zadnji teden so pa trgovali plačevali krompir v Stevens Pointu po \$1.50. Nemiri sestranih ljudi v New Yorku so dokazali, da so konzumenti v New Yorku plačevali krompir po \$6. Zdaj plačujejo konzumentje krompir v Milwaukee po \$3 bušel. Pripravi se moramo za boj proti tem prekupeem, ki spravljajo velike dobičke, pa nič ne delajo."

Farmar Wood je svaril farmarje pred prijatelji, posebno pred bankirji, ki bodo takoj nastopili v vlogi farmerskih prijateljev, dočim se farmarji organizirajo. Skušali se bodo vtihotapiti v organizacijo, da jo uničijo.

Vaš sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zalo priljubljen pri svojih čitateljih. Opozrite ga!

Potapljače nadaljujeje z uničevanjem ladij.

Večje število ladij je bilo potopljenih zadnje dni.

PARIZ POROČA O SILNIH BOJIH NA ZAPADNI FRONTI, BERLIN PA LE O UMIKANJU IN PROTI-NAPADIH. — RAVNOTAKO NE SOGLAŠAJO VEŠTI O BOJIH V PERZIJI IZ PETROGRADA IN CARIGRADA. — NOVA RUSIJA ORGANIZIRA SVOJE SILE PROTI ZUNANJIM IN NOTRANJIM SOVRAŽNIKOM.

Washington, D. C. 26. marca. — Kongresnik Mann, vodja republikancev, je po povratku iz Haitija izjavil, da ne kandidira za predsedniško mesto v kongresni zbornici, ako je mogoče kongres organizirati tako, da ne bo imel strankarskega lica.

New York, N. Y. 26. marca. — George Vaux Bacon, ameriški časnikar, ki se je prislan krivim, da je šel na Angleško kot nemški vo-hum, je bil na svesnem sodišču obsojen na eno leto in en dan ječe in en dolar denarne globe.

Washington, D. C. 26. marca. — Rusko poslanstvo namanja, da je dobilo poročilo, da je nova ruska vlada dala popolno enakopravnost židom v vseh zadevah. Vseled tega židom v vseh omejitve pri izdajanju potnih listov za žide, ki hočejo obiskati Rusijo. Zanje velja, jo odalej isti predpisi kot za druge ameriške državljanje.

Berlin, 26. marca, brezlično v Sayville. — Admiraliteta namanja, da so nemške potapljače v zadnjih dneh pogrešile poleg še manjšanjih potopljenih ladij pet in dvajset parnikov, štirinajst jadrnic in sedem in trideset ribiških ladij, ki so skupaj odrinili 80,000 ton vode. Dne 9. marca je nemška potapljača uničila s topovi angleško dvokrovno letalo v Angleškem kanalu.

Angleške ladje so sledeče: Brika, 3,549 ton, oborožena; Denmark, 1,965 ton, oborožen; Granton, čuvajska ladja, ki je vlekla ribiško ladjo G. N. 34; Glynnmel, 1,314 ton; Memmon, 3,203; Asturinus, bolniška ladja, 12,002 ton; Sir Joseph, jadrnica, 80 ton.

Angleške ribiške ladje: Robert, Revend, Jessamine, Gratia, Sen Silly, Hyacinth, Case, Intermoss, Melly, Ena, Kestrel, Reindeer, Forget Me Not, Try in Arance.

Francoske ladje: Sully, barka, 2,649 ton; skune Homarne, Eugene Albert, Anais, Madeline in Davoust. Manjša ladje: Svers Petit Jean, Henry Louis, Dieu de Garde, Noseal, Rupella, Louis XIV., Fenitellul, Acide Mawria, Julietta Camille Emilie, L. R. (1,219), L. R. (1,329), Madeline, Felicite, Madonna and Entente Cordiale.

Talijanski parnik Medusa, 1,000 ton.

Norveške ladje: Solferino, 1,155 ton; Wilfred, 1,120 ton; Girda, 1,234 ton; Blaamandis, 945 ton; Ronald, 3,020 ton; Expedite, 680 ton; Friak, 1,138 ton; Einar Jarl, 948, jadrnica Efen 500 ton.

Ameriška parnika: Illinois in City of Memphis.

Španski parnik Vivinia, 3,034 ton.

Ladje, katerih imena niso znana, ker jih ni bilo videti v temi ali ker niso imele imen na straneh.

Parnik, okoli 3,000 ton, torpediran, ki se je nahajal v spremstvu bojnih ladij; angleški oborožen parnik, 3,000 ton; parnik, 3,500 ton; parnik za prevažanje olja, 3,000 ton; parnik, 8,000 ton; norveški parnik, 2,500 ton; skuna s tremi jadrniki 300 ton; 3 angleški in dva francoska ribiška parnika.

Na teh ladjah je bilo okoli 34,000 premoza za Francijo, 3,000 troleja, 3,300 ton rude iz Huelsa v West Hartlepool, 3,300 žita, 9,900 živil, pri tem niso vštete ribe, ki so šle na dno z ribiški ladjami.

BOJI ZA LA FERRE IN ST. QUENTIN.

Pariz, 26. marca. — "Naše čete nadaljujejo ofenzivo od Somme do Aisne. Vsled trdovratnega sovražnikovega odpora je večeraj divjala ljuta bitka ves dan, toda naši vojaki, razpoljeni sprko uničenih vasi in mest, so povsod vrgli Nemce nazaj, ki so imeli silne izgube. Med rekama Somme in Oise smo izgnali sovražnika iz važnih pozicij Castres, Esigny, Legrand in iz hriba št. 121. Siloviti nemški protinapad, ki je bil izvršen med Esigny in Benayem, je bil popolnoma razbit po našem ognju. Južno od Oise so naše čete prodrele več točk v gozdu Coucy in v okolici Folembraya; nemške čete, ki so bile na pohodu v smeri proti Folembrayu, so prišle pod naš topniški ogenj, nakar se so takoj razpršile."

Tako poročila danes vojni urad. Iz večerajnjega in današnjega poročila je razvidno, da so Francozi skoraj obkolili St. Quentin in La Fere, dve najmočnejši postojanki na "Hindenburgovi" liniji. Kadar padeta ti dve trdnjavi, bodo Nemci prisiljeni ostaviti dva velika železniška središča — Cambrai in Laon. Vse te pozicije so pod ljutim ognjem francoskih in angleških baterij. Nemci branjijo novo črto z železnim odporom in nepopisni boji se vrše za vsako ped s krvijo namočene zemlje.

Severno od St. Quentina so angleške čete, ki so okupirale Rol-sel, prodrele proti Belecourtu s namenom, da zasedejo železnico med Cambraiem in St. Quentinom. Zapadno od St. Quentina so Francozi samo še tri milje od mesta in napadajo dan in noč nemške utrdbe v dotičnem okoliku. Južno od mesta so čete generala Nivelleja prodrele v Venduill in pretrgale glavno zvezo med St. Quentinom in La Fere. Južno od La Fere so Francozi pridobili nekaj tal v gozdu Coucy in zdaj se zajedajo v gozd St. Gobain, katerega so Nemci zelo utrdili.

Po vesteh s fronte so po Nemcih uničena bivališča strašno razkačala francoske vojake, da derejo kakor brez glave v boj.

London, 26. marca. — Severno od ceste Bapaume-Cambrai je bil sinoči uspešno odbiti nemški protinapad. Zapadno od Croisillesa smo konzolidirali nove pozicije. Na drugih krajih fronte smo izvršili par uspešnih upadov.

Berlin, 26. marca. — Z lapim vremenom je zopet oživela artilerijska delavnost na belgijski fronti. Blizo Beaumetz na istočno od kanala Crozal so se naše protektivne čete spopadle s sovražnikom in po kratkem boju so se umaknile, kakor se je glasilo ukaz našega poveljništva. V boju blizu Vregny, severnoiztočno od Soissons, so bili odbiti francoski bataljoni z veliko izgubo mož. Blizo Souplra in Cerny na severnem bregu Aisne so naši oddelki upadli v francoske linije in se vrnili s 60 ujetniki.

S-turške fronte. — Rusi se bližajo Mosul. — Carigrad taji poraze.

Petrograd, 26. marca. — Perzijska fronta: Naše čete, ki zasledujejo umikajoče se Turke, so prekorale turško mejo in zdaj prodirajo v vijaletu Mozul. — Kavkaška fronta: 18. t. m. so naše čete v smeri od Wanikana pregnale Turke iz pozicij blizu vasi Herin. Dalje na 3. str. 1. kol.

vropska vojna in ve- sti iz inozemstva.

(Nadaljevanje iz prejšnjega)

prelaza Sermilkerind. 19. t. m. napadli in potisnili Turke iz bližnjega vasi Miantag. Cargrad, 24. marca. — Raska kavalarija, ki je napadla naše čete v Perziji, je napadla umakniti z velikimi težavami. Drugi ruski napad južnega zapadno od Sakiza na mezo-podoljski meji je bil tudi odbit. Na glaski fronti ob Tigrisu je edinstvena kavalarija dosegla nekatere nove pozicije, katere so v naslednjih dneh od 11. marca. Na fronti Palestini smo uničili sovražni enotni plan v okolici Hamame. Naši enotni so vrgli 1500 kilogramov eksploziva na luko v Mudrosu in ladije, ki so bile vsidrane tam. Eropiani so se vrnili kljub raznemu ognju s tal. Napadi na južnozapadno od Medine rabija so bili odbiti.

Z balkanske fronte.

Pariz, 26. marca. — V okoliščini se vrše običajni topniški boji. Poročilo iz Berlina z dne 21. t. m., tikajoče se bojev na makedonski, ni resnično. Vse nove pozicije, ki smo jih izvojevali severno od Bitolja, so še vedno v naših rokah.

Berlin, 26. marca. — Severno Bitolja so naše čete počistile s sovražnimi streli, ki so se bili nezdili pred našimi pozicijami.

Z ruske fronte.

Petrograd, 26. marca. — Na severnem delu fronte pod Dvinskem Nemci večer izpustili štiri valove plina in zatem napadli naše čete blizu Postavy. Napad je dočela odbiti.

Berlin, 26. marca. — Naše nedolgi napad blizu Samana obidni nam je prinesel 21 ujetnikov. Topniško bojevanje je zelo raslo na več krajih, posebno pa na Smorgona, zapadno od Lutna, blizu Brody in Brzeznicy.

Z italijanske fronte.

Rim, 26. marca. — Na tirolski fronti je zopet slabo vreme, ki otežuje artilerijsko bojevanje. Na bojišču gore Sief smo odbili sovražno ogledno partijo. Na čelu line Visende so Avstrijci v gori megli poskusili z napadom, toda naše čete so jih zasledile in odtele. Na primorski fronti so bili večer zopet vroči topniški boji. Avstrijci so zopet izstrelili nekaj granat v Gorico, ki so naredile nekaj materialne škode, toda usmrti niso nikogar.

USLJA OBRAČA POZORNOST PROTI ZUNANJEMU SOVRAŽ- NIKU.

Petrograd, 26. marca. — Od vojnih notranjih problemov preoblikovanja je Rusija naglo obrnila pozornost proti severni bojni fronti, kjer za trenutek grozi nevarnost ruskemu narodu. O tem, da Nemci računajo na objavo Rusije vsled revolucije in se pripravljajo na novo ofenzivo pri Rigi z namenom, da preprečijo proti Petrogradu. Začasna vlada je še zadnji teden opozorila svojo javnost na dejstvo, da je pod drastičnim naredbam in povelji nove ruske milice (ki so nadomestila staro tajno policijo) še veliko nemških špijonov v Petrogradu, ki prežijo na tajno rusko obrambo.

Pozivljanja na fronti so došla, da Nemci koncentrirajo vse svoje množice vojaštva ob Dvinski in vzhajajo tamkaj nove topove in mineje. Rusija seveda tudi ne misli. Armada na fronti med Rigo in Dvinskem je bila zadnje zepojčana in poveljstvo nad armado je izročeno generalu Maitrijevu, kateri bo vodil dejavne operacije.

Nikolaj bo zopet zagospodaril, ako Nemci premagajo Rusijo.

V Rusiji vlada splošno mnenje, da bo konec prerogovene Rusije, ako bi Nemcem posrečilo, da premagajo rusko armado in okupirajo Petrograd. Eden prvih pogojev mirovitvega kajzerja bi bil, da je Nikolaj Romanov zopet postavljen na tron in carizem bi zopet zagospodaril z vsem svojim stanimi trankom.

Nemci norda prično s svojo ofenzivo v dveh tednih ali še prej. Kakor kažejo vesti, da prihajajo severno rusko fronto nemške čete iz Francije in da bo ofenzivo

vodil osebno feldmaršal Hindenburg.

Carjev stric — izgnanec.

Veliki knez Mihail Nikolaevič, carjev stric, ki je bil sprva vohovni poveljnik vseh ruskih armad in potem voditelj ruske kampanje na Turškem — kateri je bil proglšen za "odrešenika Rusije" — je danes malone izgnanec. Začasna vlada ga je odstavila od poveljništva iz razloga, ker ne nara nobenega Romanova v javni službi, in na prošnjo mu je dovoljeno, da se naseli na svojem posestvu na Krimu.

Aretacije carjevih pristavev se še zmiraj nadaljujejo: Okrog 4.000 oseb je že v zaporu. Večkrat so zaprli ženo bivšega vojnega ministra Sukomlinova.

Rusko delavstvo je z novo vlado.

Petrograd, 26. marca. — Dve najmočnejši stranki, ki sta sodelovali v revoluciji in strmoglavili carjevo vlado s pomočjo armade, se zdaj trudita z vzajemnimi koncesijami, da sporazumno izpeljeta Rusijo iz vojne. Prva je radikalna stranka, kateri na čelu stoji "svet delavskih zastopnikov". V tej stranki so združene socialistične in razne delavske organizacije, ki so razpletene po vseh industrijskih krajih dežele; pridržanih je še nekaj drugih radikalnih skupin. Druga je stranka dume, v kateri je zopet združenih več naprednih organizacij, ki imajo za svoj program demokratizacijo Rusije. Notranje politične in gospodarske zahteve obeh strank se precej ločijo, toda sporazumelita se toliko, da bosta podpirali začasno vlado eksekutivnega odbora in ministrstva, dokler se ne snide ustavodajna konvencija, ki bo določila stalno obliko vlade. Zmerna stranka stoji na stališču, da bi se ta konvencija odločila za po vojni iz razloga, ker je država zdaj preveč disorganizirana za tako važne volitve. Delavska stranka še ni izrekla svojega sklepa glede na to vprašanje, toda mnogi posamezniki se strinjajo, da je bolj važno, da se prej uspešno konča vojna. Mnogi radikali so mnenja, da naglica v sedanjem konfuznem položaju ne bi prinesla najboljšega rezultata in da vseh problemov svobode ni mogoče naenkrat rešiti. Iz tega sledi, da bosta najmočnejši stranki delovali skupno, kar se tiče sedanjih zunanjih zadev Rusije in obenem izvrševati najnujnejše notranje reforme in izpremembe, kolikor zahtevajo koristi ljudstva.

Petrograd je še zmiraj pod vplivom zadnje revolucije in ni mogoče ločiti mišljenja ljudskih slojev. Socialisti zunaj po drugih mestih in tudi na kmetih pridno agitirajo za svoje kandidate, ki jih upajo izvoliti v ustavodajno konvencijo.

Mužiki demonstrirajo mirno.

Občudovanja vredni je nastop mušikov in delavcev na deželi. Človek bi bil mislil, da bodo — tlačeni, gaženi in preganjani toliko leta — podivjali velikega navdušenja in povzročili kakšno nasilja. Toda njihovo prvo delo je bilo, da so priredili obhodo po ulicah in cestah od vasi do vasi z rdečo zastavo na čelu in prepevali revolucionarne pesmi. To je vse, kar so storili — in to se še ponavlja. Ravno takšni prizori se ponavljajo v Petrogradu in Moskvi. Dolge procesije delavcev korakajo po ulicah, prepevajo pesmi med vihranjem rdečih zastav, in kadar pridejo do kakšne razdajne palače in požgane policijske postaje, ki še zdaj leže v razvalinah izra prvih dni revolucije, jo obkrožijo in pesem se še bolj razlega po ulicah.

Delavska organizacija popolnoma kontrolira delo v Petrogradu. Delavska konferenca je zaključila, da se vrnejo na delo tudi delavci v tovarnah za strelivo in orodje, ki so počivali ob času revolucije. Promet na ulicah železnice je normalen in tako je tudi poslovanje v ostalih industrijskih podjetjih.

V ŽENEVI VEDO ZA MIROVNE NE POGOJE.

Bern, Švica, 26. marca. — "Journal de Geneve" je objavil mirovne pogoje Nemčije, ki se tičejo Belgije in Francije in o katerih trdi, da so absolutno zanesljivi, ne pove pa vira, iz katerega jih je zajel. Omenjeni list pravi: "Ako pride danes do mirovne-

ga pogajanja, tedaj bo Nemčija izjavila, da odstopi vse francosko ozemlje, izvzemši rudniškega okrožja v Brieyu, katerega je pa vojna zamenjati za pristanišče ob angleškem kanalu — Dunkirk ali Calais. Razen tega bo Nemčija zahtevala od Francije 15 milijard mark vojne odškodnine. Belgiji je Nemčija pripravljena vrniti ves teritorij in suvereniteto dežele pod pogojem, da Belgija ne drži nobene armade več in da Nemčija obdrži stalne garnizije v Antverpu, Namuruju in Liègu. Vrhutega bo Nemčija zahtevala kontrolo nad belgijskimi železnicami in pristanišči in ugodno trgovsko pogodbo. To niso pogoji pangermanske stranke, temveč aktualni pogoji nemške vlade."

FRANCIJA PROTESTIRA.

Pariz, 26. marca. — Francoska vlada je poslala neutralnim državam noto, v kateri izreka protest proti uničenju bivališč po Nemcih v izpraznjenem ozemlju. Vlada imenuje početje Nemecev "čine barbarizma". V notli dolži vlado, da so nemške čete "brez vsake opravičenosti" z ozirom na militarniške potrebe uničile spomenike zgodovinske starine, porušile pohštvo in drugo imetje iz privlačnih hiš, zastupile pitno vodo, oropale mesta in vasi vsega imetja in jih požgale v celoti, posekale sadna drevesa, odnesle živeč, ki je bil podarjen prebivalcem iz neutralnih dežel — in sploh napravile iz vse pokrajine pravo puščavo, ki se ne bo leta dvignila v prejšnje stanje."

REŠENI MORNARJI SO VIDE- LI POTOPI SUBMARINKE.

Halifax, N. S., 26. marca. — Angleški parnik je pripeljal semkaj 21 mornarjev, ki so se rešili s torpediranega parnika Coronde, ki je bil potopljen 13. marca. Rešeni mornarji pripovedujejo, da je kmalu potem, ko je bil torpediran njihov parnik, prišla druga oborožena ladja in z nekoliko strel iz svojih topov potopila podminko.

NEMČIJA JE ZAPRLA WIL- HELMSHAVEN.

Amsterdam, 26. marca. — Nemška admiraliteta je zaprla važno mornariško luko Wilhelmshaven za dva tedna. Kdor hoče blizo, mora imeti posebno dovoljenje. Vzrok ni naveden.

NEMŠKA KRIŽARKA V KI- TAJSKIH VODAH.

Tokijo, 26. marca. — Japonske parobrodne agenture javljajo iz Singapore, da je nemška bojna ladja prešla iz Indijskega oceana v kitajsko vodovje, kjer zdaj preži na trgovske parnike. Križarka ima 4000 ton in 350 glav močva. Kitajci, kateri je ušel s te ladje, pripoveduje, da se na križarki že nahajajo ujetniki iz angleškega parnika.

KNJIŽEVNOST.

ČAS, ilustrovana revija za izobražbo in napredek prinaša v svoji februarški izdaji sledečo bogato vsebino:

Ogledalo, povest; Interview, p-vest; Zapuščena, povest; Umetno vrtnarstvo: Kako morate dihati, da se ne vtopite. Dekliška doba, slika; Pri simfoničnem koncertu, pesem, Ivana Zornana; Žlobodranje, slika; Mrzlica, kako se jo ubranite in zdravite; Razvoj medicine od dr. F. J. Kerna; Ketteju v spomin, pesem Ivana Zornana; Pred solnčnim vzhodom, slika; Krvavi boji med mravljami; Umetnici v poljubih; Pesem Ivana Zornana; Učite otroke vrednosti denarja; Prohibicija in Sloveni; Markiza Anglesy, slika; Nekaj kar se nas prav posebno tiče; Nemci in njihovi zavezniki v svetovnem ogledalu; Cathleena, slika; Moč solnčnih žarkov; Uredniki pomeni; Iz upravištvu; Za vsacega nekaj.

Čas izhaja vsak mesec enkrat in velja za vse leto \$2.00 ter se naroča na 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

KADAR SE ZGODI kaj novega v vaši družini, kar vas zanima, sporočite nam, kajti vsakurhek bo zanimalo tudi druge.

"PROSVETA" prinaša splošno zanimivo vsebino, zanimiv članke in lepe povesti vsak dan, ne samo ob srečah. Naredite si

NA PRODAJ

je nova mala hiša, štiri sobe in en akker sveta, dobra rodovitna zemlja, vse ograjeno, 37 čevljev velik kokosnjak in kokoši ter gosi. Proda se vse skupaj le za \$1800, na lahke plačevalne obroke, malo naplačilo, ali kakor si sami želite. Za pojasnila pridite osebno ali pišite na naslov: 10636 Homan Ave., Chicago, Ill. Telf: Mr. Greenwood 65.

POZOR ROJAKI!

Naznanjam rojakom, da sem odprl trgovino z mešanim blagom in se priporočam za obilen obisk. — Vsakemu bom hvaležno postregel po zmerni ceni.

ANTON ZORNIN,

HERMINIE, PA.

Pozor rojaki!

Kadar potrebujete pisalni papir in kuverte s vašim imenom in naslovom tiskanim v oglavju, vprašajte vselej za ceno pri meni

MIKE ČEBAŠEK,

Box 148, Van Voorhis, Pa.

NAROČITE SI VISO IN VINO

za velikonočne pramike

od dobroznane trvdke

BREMEN & OSGOOD

112 Fullerton St., Pittsburgh, Pa.

Pišite po cenik, naročilne pole in kuverte za odgovor.

Pazite v tem listu na naš velik oglas v četrtkovih izdaji.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago,

ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbinskih načrtov.

Tel. Franklin 5501

TEL. NA DOMU AUSTIN 35003

FONOGRAF
za vsacega

z ceno kot je nikdar prej.

SAMO \$2.00

Ta čudoviti fonograf igra vse velikosti plošče od 6 do 10 palcev, Victor in Columbia plošče zelo čistoglasno, jamečen je dati popolno zadovoljstvo. Na sprejem en dolar vam pošljemo ta fonograf in eno ploščo prosto in ostalo pa nam plačate ob sprejemu na C. O. D. ali pa kao nam pošljete celo svoto dva dolarja z naročilom, vam pošljemo fonograf in eno ploščo zraven poštne prosto. Pišite nam še danes

PENNSYLVANIA SUPPLY CO.
Porter Block Bldg. Easton, Pa.
Dept. 5.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

338 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializet v Pittsburghu, ki ima 26 let-
sko prakso v zdravništvu.
Za vsakega bolnika, ki ga je zdravil, ima 26 let-
sko prakso v zdravništvu.
Za vsakega bolnika, ki ga je zdravil, ima 26 let-
sko prakso v zdravništvu.

Iskanje človeka, ki vodi le mehurne odra-
vne v kratkem času. Hydrocele ali vodno
kilo odraevam v 55 urah in sicer brez ope-
racije.

Bolniki mehurne, ki povzročijo bole-
line v križu in hrbtu in včasih tudi pri
izpuščanju vode, odraevam s gotovostjo.

Reumatizem, trganje, boleline, otitisa,
artritis, škrota in druge bolezni bolniki,
ki nastanejo vsled nečiste krvi odraevam
v kratkem času in sli potrajne lajsti.

Uradno ure: V ponedeljkih, sredah in
petkih od 9:30 zjutraj do 5:30 popoldne. V
torih, četrtkih in sobotah od 9:30 zjutraj
do 5:30 zvečer. — Ob nedeljah pa
do dveh popoldne.

5 pošto na dalj. — Pridite osebno. —
Ne pozabite imeti in številko!

Zdravim samo moške osebe.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrit, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 85, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jozef Kuhelj, 9409 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovac, P. O. Box 1, Clear, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 51st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

John Ambrošič, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. R. Taucbar, 674 Ashy Ave., Rock Springs, Wyo.

POŠTNI ODBOR:

Anton Hrast, 311-95th Ave., New Duluth, Minn.
Jozef Radišek, 679 box, Smithon, Pa.
Rudolf Pleterski, 438 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

UREDNIK "PROSVETA":

Jozef Zvertnik.

VERHOVNI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLAVNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOHN AMBROŠIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVJE VERHIN, ki sta jih rešili prva in druga stanica, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 311 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISNI razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, ogledi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvo in upravljanje "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč naglasite naslov, na je to mesto ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja moj prijatelj Martin Petrič, svojočasno nekako pred dvema leti bival je na Ishop, Pa. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa naj se sam prijavi. Moj naslov je: Louis Britz, P. O. B. 75, Glencoe, Ohio.

POTREBUJEMO TAKOJ

žensko korespondentko za slovenski in hrvatski jezik. Mora znati tudi popolnoma angleški jezik. Pišite koliko plače boste zahtevali. Universal Translation Bureau, Sun Bldg. New York, N. Y.

PARSON

OSWEGO

ALTAMONT

Vsi državljani države Kansas gredo na

POT SVOJE SREČE

V teh okrajih so zelo važne naselbine, kjer je dosti rogov, poljedelstva in industrijskega dela.

SOUTHERN TRACTION CO.

v Kansasu se je ustanovila z namenom, da zgradi železnico in neka ptuja trvdka je že prevzela kontrakt za delo te železnice.

Okolica te železnice ima zelo milo in dobro podnebje enako vsemu v stari domovini.

Svet leži v ravnini in zemlja je zelo rodovitna, žito, pšenica, zelenjava rastejo v izobilju; mnogo pašnikov za živinorejo.

Vsa ta okolica je polna premogokopov, studenec petrolja, in naravnega plina, s čemur se razsvetlujejo vsa bližnja mesta in vasi, tudi Kansas City, Kansas, in Kansas City, Missouri.

V teh krajih še pogrešajo malo zvez, posebno iz Parsons, Oswego, Altamont, Edna, Coffeyville, Columbus, Corona in Chappaling, da se poveča transportnelja domačega izdelka na večji trg.

Iz tega razloga se je Kansas Southern Company odločila, da se je organizirala tako imenovana

D. CONTI CONSTRUCTION CO.

da naredi železnico, katere bode zvezala vse te okraje

Vsakateri lahko vzame delež in pomaga financirati to železnico s tem, da kupi eno delnico v znesku \$5.00 vrednosti.

DANES JE TO EDEN NAJBOLJŠIH KRAJEV ZA VLOGE.

Samo še nekaj malega delne je na razpolago, torej boljše je, ako hitite z nakupom teh. Ako imate denar, da ga naložite in pričakujete koristi od tega, potem ne izpustite te redke prilike.

Ako želite kupiti gori omenjene delnice, ali če hočete kakršnekoli pojasnilo o tem, potem pišite takoj na

D. CONTI CONSTRUCTION CO.

280 BROADWAY,

NEW YORK,

Telefon: Worth 3330.

Coffeyville

Zastopnike potrebujemo
v vseh krajih Zdr. Dr.

Columbus

Brez zadnjega poglavja.

Spisal Jos. Kostanjevec.

(Nadaljevanje)

Prišli smo do kolodvora. Prižgali so pravkar luč pred vhodom. V motnih, njenih žarkih se je zasvetila kopica ljudi, ki so čepeli okoli stopnic ob vhodu.

"Tudi ti grede v Ameriko," pravi France in odloži kovček.

"Vsi?" se začudi sestra.

"Vsi!"

"Ti se vrneš sedaj, Ivan?" vpraša sestra.

Tih in plaš je bil njen glas. France me je pogledal od strani, a takoj se je obrnil proč. Videl sem, kako je segel z roko preko oči.

Toda skoro se je zopet obrnil in je dejal:

"Morda se pa še vendar kdaj vidimo!"

Podal mi je roko.

"Zbogom, Ivan," je dejala tačas sestra. A njena roka je segla po predpasniku in z njim si je zakrila oči.

Neznani obrazi izseljencev so se vsesali s svojimi očmi v nas . . .

Nobenega ni bilo več tam gori pod onimi sivimi skalami, nobenega, ki bi si zaželela po njem moja duša. A vendar sem moral videti to vas še enkrat!

Počasi sem stopal navzgor.

Svetlo je sijalo sonce na skromne hiše, nad njimi so pluli oni beli oblaki, stari znanci iz davnih preteklih dni. Pluli so dalje in so se izgubljali v daljavi za onimi sinjimi vrhovi na vzhodu. V lahmem poletnem vetriču so se zibali obeštni topoli, na njih so cvrčali skržati. Vse se je kopalo in tresla v morju svetlobe.

Jaz sem pa legel v travo na vršičku nad svojo rojstno hišo. Tuje so prebivali tam doli v onih skromnih in ozkih prostorih z nizkimi vrati in nizkimi okni. Težke misli so ležale na moji duši, težke kot svine. A neprestano sem zrl tja doli, kjer so hitela nekdanj mimoma mene srečna detinska leta. Solze so porosile moje oči, solze, ki so tekale zadnjič, ko sem se poslovil od brata in sestre tam ob kolodvorskem vhodu.

Minilo vse, minilo! . . .

Tedaj sem začel rahle stopinje za seboj. Naglo sem skočil kvišku in pred seboj sem zagledal mladenko, staro morda osemnajst let. Moje oči so začudeno obvisle na njenem lepem obrazu.

"Kdo ste, gospodična?"

"In Vi, gospod?"

Imenoval sem ji svoje ime.

"Ah da, spominjam se Vas. Toda otrok sem še bila, ko ste bili zadnjič tukaj. Za pogrebom ste šli, za pokojno svojo materjo. Kako ste se mi smilili tačas!"

"Ali nisem ugenil, ako pravim, da ste gospodična Vrhovčeva?"

"Kako morete to vedeti?" je vzkliknila veselo.

"No, težko ni ugeniti, ako človek pozna vse hiše po vrsti, kolikor jih je tam doli," sem dejal in se nasmehnil.

"Res je, ugenili ste," je dejala in mi je podala roko.

"Toda pojdite z menoj k nam, dobro ste nam došli. Mojega očeta in mamo bo gotovo veselilo, ako vidita čez dolgo njena onih ljudi, ki jih še zdaj ne moreta pozabiti. Kolikrat se menimo o Vaših pokojnih starših, Vi ne veste." Stopala sva navzdol proti vasi. Vso pot je govorila veselo, njen srebrni glas je odmeval od belih sten, sonce se je smejalo na naju. Jaz pa sem bil z vsakim korakom bolj zamišljen. Padlo je tačas seme ljubezni v moje srce, padlo in vzkliklo.

Pri Vrhovčevih so me sprejeli kot starega znanca. Odvadih sem se bil že kmetijskih ljudi, večletno bivanje v mestu mi jih je odtujilo. Toda danes sem se čutil takoj zopet domačim med njimi. Tri resni razorani obrazi, te svetle prijazne oči, trda okorna govorica, vse me je zopet predstavilo v nekdanje čase, mi je pričaralo pred oči toliko lepih trenutkov iz davnih dni.

Težko sem se ločil od gostoljubne hiše . . .

Toda prišel sem drugič in tretjič, prišel sem tja gori, kadarkoli sem utegnil. Razvijala se je moja ljubezen do Minke in se razvila v mogočen plamen. Zazdelo se mi je, da sem našel v Minki bitje, ki se bode oklenilo z vso silo, z vso dušo mojega bitja in žitja. Ta misel me je osrečevala, ta misel me je tedaj prevzela vsega.

Minka me je ljubila s prvo svojo ljubeznijo. Prišla je bila komaj iz mestnih kol, njeno srce je bilo polno evetja in bujnega zelenja. Začutil sem vonj tega evetja, zapazil prelesto barvo tega zelenja. In prepiran sem bil, da si vzgojim in prikojnim bodočo tovarišico svojega življenja prav po svoje. Svoji duši storim enako njeno dušo, moje želje bodo njene želje, moje hrepenenje njeno hrepenenje. Oba bodeva jadrila v isto pristo nišče, obena bodo svetili nasproti isti cilji. Najbogatejši bom med svojimi sovlastniki, najbogatejši na vsem svetu . . .

Poročil sem se. Svetal je bil oni dan, najsvetlejši v mojem življenju. Stari Vrhovec je objel svojo hčer, ko je odhajala z menoj, in solze so mu silile v oči. Objel jo je tačas menda prvič v svojem življenju, neroden in okoren je bil. Vrhovka jo je poljubila v sobi, ni si upala stopiti na vrata, strahovala se je svojih čustev, ki so ji prekipela ob slovesu.

Ko sem stopal z Minko na voz, sem jo videl v sobi ob oknu s sklonjeno glavo. Pomignila sva ji z Minko v zadnji pozdrav in konja sta potegnili.

Visoko na nebu so pluli oni znanci, beli oblaki, ki so izginjali so nad daljnimi vrhovi . . .

Lepi so bili oni prvi tedni, oni prvi meseci! Čemu bi ti pravil o njih sedaj, ko so minili za vedno, sedaj ko se je naselila v srce moje tarna in žalost? Da, prijatelj, tačas si nisem mogel misli-

ti, da bi se moglo kaj izpremeniti, da bi moglo kdaj zaiti sonce moje sreče.

Izprva mi je zadoščala Minkina bližina. Da je le bila blizu mene, že so razsvetlili solnčni prameni mojo notranjost, že se je v njih kopala moja okolica. Tedaj nisem vpraševal, kako dolgo ostane tako, tedaj nisem bil še iztegnil roke, da odgrnem zavese in pogledam, kje je izvor te sreče, izvor te svetlobe. Nisem si mogel misliti, da bi bil ta izvir usehljiv, da bi mu kdaj zazijalo nasproti temno in prazno njegovo žrelo . . .

Tedaj se je zgodilo nekega dne, da sem opazil oblak na čelu svoje soproge. Prost sem bil oni dan in sedel sem s knjigo v roki ob oknu. Ona je pletla meni nasproti. Oba sva molčala.

Lep zimski dan je bil zunaj. Mimo okna so hiteli drsatici z drsalkami v rokah, tam oddaleč se je svetilo veliko srebrno zrcalo, na njem je bilo polno mladega življenja. Nad zrcalom v hribu so zelenela smreke.

Minkino oko je strmelo tja doli, senca na čelu se je večala.

"Kaj ti je, Minka?"

Prijel sem jo za roko.

"Kaj naj mi bo?"

Njena glava se ni obrnila proti meni, zrla je še vedno tja doli. A v njenem glasu je bilo nekaj tujega.

Osupnil sem.

"Minka, nekaj ti ni prav, nikdar mi še nisi tako odgovorila. Povej mi, kaj ti je?"

Molčala je in mi odtegnila roko.

"Minka, sedaj vem vse, prav vse," sem viknil. "Tebi ne zadoščam več sam, ti si želiš vum, hrepeniš po ljudeh, po družbi!"

Tedaj se je obrnila proti meni.

"Da, ugenil si. Glej, mlada sem še, ali naj bom vedno doma? Ko sem bila pri starših, nisem smela nikamor, ali naj bom zaprta tudi sedaj? Vidiš jih žene svojih tovarišev, vsaj nekaj ima jo od življenja, morda jih vodijo —"

"Minka!"

Hudo mi je bilo naenkrat pri sreči in vstati sem moral. Hipoma se je porušila nad menoj ona ponosna stavba, ki je nanjo prirastlo moje srce z vsako najtanjšo svojo nitko. Porušila se je in sesedla.

Čuden človek sem, prijatelj, res čuden. Vse hočem imeti zase, zlasti sem hotel imeti samo zase svojo ženo. Zadoščala mi je popolnoma sama, zakaj ne bi ji zadoščal tudi jaz sam?

Hudo mi je bilo tačas, hudo. Vse moje sanje so se razpršile kakor pene. Začutil sem tedaj, da sem se varal. Ono evetje in bujno zelenje, ki sem mislil, da je vzcvetelo in ozelenelo iz kadi, ki so skrivale globoko v njenem srcu, ono evetje je bilo tuje. Nekdo je prišel od nekod in nasul ga je bil tja. Zavonjalo je, zazelenelo je, a otrešlo se je kmalu in obledelo, ker je bilo samo nasuto, ker je bilo natrgano drugod.

Porečel mi gotovo, kako se morem žalostiti zaradi takšne malenkosti. Saj je imela žena prav in celo dolžnost je moja, da jo peljem v družbo. Človek je ustvarjen zanj, zlasti ženska. Vse res, prijatelj, prav imaš. Toda tukaj je bilo nekaj drugega, tukaj ni bila njena želja, ki mi je bila v obraz. Njene besede same na sebi so bile, ki so mi hipoma odkrile njeno notranjost, ki so mi pokazale, kako prazno je bilo moje upanje, da si vzgojim in prikojnim svojo tovarišico po svoje. Prijatelj, ena sama beseda zadošča včas in strese v prah, kar se je sezidalo v dolgih, upanja polnih dneh . . .

Od tistega dne je stopilo nekaj med naju. Bilo je, kakor bi se bila privadila motna reka od nekod. Nenadoma se je razlila in časa nisva imela, da bi se bila rešila oba na isti breg. Ločila naju je, stala sva vsak na svojem bregu, a mostu ni bilo ne brvi, da bi prišla drug do drugega. A reka se je valila dalje in je bila vedno širša in motnejša . . .

Od tedaj sva se razgovarjala le redkokdaj. Rodilo se je bilo med nama nezaupanje, kar samo ob sebi je prišlo. Hodil sem v urad in iz urada, nobene pomembnejše besede ni bilo med nama. A videl sem, da se v moji ženi nekaj godi, česar nisem prve dni mogel prav umeti. Navidezno se mi je vdala, nikdar ni več silila, da bi jo povedel v družbo, a vedel sem, da ji ni prav, da jo to peče in boli.

A kmalu mi je bilo vse jasno. Nenadoma sem bil prišel nekega dne domov iz urada. Bolela me je glava in nekdo drugi je prevzel službo namesto mene. Odpri mi je dekla in se ustrašila.

"Kje je gospa?"

"Gospa je že v postelji" je odgovorila tiho.

Stopil sem v spalnico. Luč je brlela nad posteljo, moja soproga je bila res že pod odejo. Deonica ji je visela s postelje, skoro se je dotikala tal . . .

Pristopil sem k njej. Sklonil sem se in sem ji privzdignil roko. Bila je vroča, žile na njej so bile zabrekle. Položil sem jo na posteljo.

In ko me sise tako sklonil in ji popravil roko, so se tudi moje ušnice doteknile njenih.

Moj Bog! Iz njenih ust je zavela zoprna sapa, je zadišalo po žganju.

Hkratu ko me je doletela ta sapa, sem zapazil na njenem licu podolžno rdečo liso, ki je dozdaj nisem še videl. Kakor dolg krvav curek se je zablistala v motni razsvetljavi. In zazdel se mi je ta prejšnji tako lep obraz spačen in pokrit z rečo krivko. Neka nevidna moč me je sunila od postelje, opotekel sem se na divan, tam sem zaril glavo v blazino . . .

Tiho kakor tat sem se splazil pozno ponoči v posteljo. Toda moje oči niso našle spanca, po mojih žilah se je pretakal vroč svinec in na dušo mi je leglo nekaj težkega in temnega. Ves svet se je hipoma skrčil in zožil, skupaj so se stiskale njegove meje, in začutil sem, da sem bil nenadoma zaprt v ozko zadušilo raklo, ki je pritiskala s svojim železnim pokrovom na mojo glavo. Pritiskala je. Naj bi bila vsaj pritisnila tako, da bi me bila tačas zadušila!

(Dalje prihodnjik.)

Plavice in slak.

Spisuje Ivan z Vrha.

(Nadaljevanje.)

"To se ve da denar, denar!" u-gibajo vaščanje, tolarem se od-krivajo!"

Sedaj posede gospoda urneje na voz, kakor doma pred Bošicevo hišo. Ko pa oddrče, zaženo pastirji in kar jih je njihove starosti vpitje in šum. Z rokami, klobuki in suknjami mahajo za gospodo in en trop jih udere celo za vozom, ki jim pa kaj kmalu izgine izpred oči.

Če deklška jeza in žensko obrekovanje pri Bogu le kolikaj izda-sta, tej gospodi se ne more dobro goditi. Zavoljo nje je današnji šod in njegovo veselje popolnoma izkruhano. Takih naših nedelj deklška še ne pomni, razen tiste, ko se je bilo na večer konca vasi iz neke strehe pokadilo. Ali se je kateri fant zmenil za nje? Vsi so le na gospodo oprezovali. Zato ne pojdejo deklška danes nikamor, ves dan nikamor, in zvečer jih celo na plešišče ne pripravi, naj pride, kdor hoče.

Vse se je izkruhilo.

Kaj bi svet počel, posedajo ženski, ko ne bi imel starih, bržzobnih ženi? Te so kakor strelovod na strehi. Ob njih naj gre danes vsa deklška jeza v zemljo.

Bertakovo Lizo deklška kaj dobro poznajo, vedo, kaj zna, in ker so jo čule nekatere že pred cerk-vijo, da se je jezila zavoljo gos-pode, zbere se jih okrog nje v kratkem lepo število. Kakih dve sto korakov od cerkve se zali ve-nec stavi in čez malo časa priše-tudi Bertakove Lize sestra k njim: Pustova Marijana; postala je bila nekoliko trenutkov v cerk-vi in zmolila nekoliko prav gore-čih očenašov. Ko bi jima obema sešel zobe, naštel bi jih pet in pol.

"Deklška, kaj bo, kaj bo!" pri-čne Bertakova, "ali ste vklele, to je pač grozno! Jaz Vam povem, molila bom zanj, kolikor bodo da-le moje moči, morda me ima Bog še toliko radi!"

"Molili boste? Za koga?" vpra-šajo dve ali tri v istem trenutju. "No, glejte si, za Bošicevega Stefana! Ali ste videli, ko se je peljal z gospodo in — o! ti sveta pomagalka! — zraven deklška je sedel, prav tik nje, čisto blizu, če se je ni tiščal, naj me Bog ne po-zna!"

"In ko ji je z voza pomagal — prav zraven sem stala" — mieni Pustova, "ušla mu je kri v glavo, kakor bi tri cente privzdignil, pravim vam. In vendar je zletela ta-ko lahno z voza in na voz, kakor peresce, trava bi se ji ne udala pod nogo in vendar mu je ušla kri v glavo. Kaj pomeni to?"

"In celo v naročje jo je pre-stregel in na se pritisnil," opozori ena deklška.

"Tako, zarudel je? Zarudel, praviš?" jezi se Bertakova. "Pa zakaj je zarudel?"

"Jaz vem, zakaj!" oglasi se iz-med deklšek Pergačeva Nežka. "Pa ne povem, nočem, da bi dejale, da ni res."

"Deklška, povem Vam," pravi Bertakova, "že dolgo lažim" po tem grešnem svetu, a kaj to pome-ni, ne vem povedati."

"Greh, greh pomeni to, greh!" togoti se Pustova.

"Da, da, greh!" pritrđi ji Ber-takova z glavo in rokami. "Ško-fovi blagoslovi pokažejo svojo moč, kakor kadar je vila in se-daj je bila sila, in pognali so mu kri v glavo. Bog večni vedi, ali se je spomnil takrat milosti božje, da ga je namreč posvarila in o-pomnila, da tako ne gre!"

"Saj nima še blagoslovov!" pravi ena deklška.

"Kaj ti veš!" zavrne jo Ber-takova, "kdo pa bi mu posilil kri v glavo?"

Med deklškami se vname prav gor-ko besedovanje o tem; jih li ima, ali jih nima; ene pravijo da, dru-ga pa odločno, da ne.

"Dajte si dopovedati!" kliče Nežka, "saj se v lemenatu ni. Boš-tie nalašč pravi, da ima lemena-tarja: od druge strani, od enega človeka, ki kaj ve, sem pa slišala, da bo še le drugo leto gospod, če bode sploh kedaj!"

"Ti ne veš nič! Čisto nič ne veš," huduje se Bertakova nad njo. "Vidi se ti pač, da hodiš ma-lo k naukom in še pri pridigah te je kaj redkokdaj videti. Ali ne vidiš nikoli nobenega gospoda? Kaj ima vrhu glave? Belo liso!"

Stefan jo ima tudi, z lastnimi očmi sem jo videla, in prav dobro se mu poda. Le škoda, da se vozi s posvetno gospodo in vrhu tega še s tako mlado. Če ve tega ne ve-ate, jaz pa vem, da ima že blago-slove, le koliko, tega ne vem, ali enega, ali tri, ali pet, saj ste sli-šale, da jih zparoma ne dajo ni-koli, zato ne, ker ne smejo imeti žensk."

"Veš ti, Liza," pravi Pustova, "ko je Stefan postal kakor kuhan rak, kaj mi je prišlo na misel? Ti-sti ljudje, ki so sv. hostijo ukradli in jo potem pretepli in se je jela kri pocijati iz nje."

"Da, pravi, pravi," pritrđi Ber-takova, "prav, da si se tega spom-nila, ako ne, bila bi si se jaz. Saj pa je tudi, kakor bi krišča tepel. Deklška se Stefan ne sme dotak-niti, še z rokavicami ne, on pa je pri njej sedel, prav pri njej. Za-to je ni več dobre letine, ko je svet tako popačen. Oh, deklška, molila bom zanj, če bode še kaj pom-a-galo."

"Pa kdo bi si bil kaj takega mi-slil o njem, ko je bil vedno tako tihi!" mieni Pustova.

"Kaj ne veš, da tihe vode glo-boko dero!" pravi Bertakova.

"Vi, mati, ga že od nekdanj ni-ste mogli videti!" seže sedaj mila-do deklška s pohlevno besedo v po-govor. Molče je stala dolejš zadaj za družinsko deklško in le poslušala.

"O gospodična, gospodična Jet-ka," posmejuje se in priklanja Bertakova!

Ta priimek, gospodična, ima svojo zgodovino. Jetki je ime Mar-jeta: doma je iz premožne hiše in celo v mestu ima sorodnike: te-to in strica; pri njih je bila eno ali dve leti, ter se navadila kaj lepega in mehkega vedenja. Po-tem je prišla domov. Pred tremi leti so bili zemljemerci v vasi, in stanovali so pri Jetkinem očetu. Ti so jo klicali za Jetko, Jetico, in tudi gospodična so ji dejali, ker se jim je zdela njena res gospo-ska oseba prešibka in predraga za okorno kmečko ime Marjeta.

Torej "gospodična Jetka", po-

smehu se Bertakova. "Nimam vedela, da si ti tu, drugače bi te hvalila, ker vem, da bi ti došlo delo. Pa nikar se ne jezi, če ti nove maše ne bo pel, po-te ne po-de, saj si videla, da ima že druge izbrano. Kjer toča pobije, še za-ča ne ostane zrna. Kaj ne, da ti je žal po tistem času, ko sta se na polju za roko vodila in si kupa toliko praviti, kaj jaz vem kaj?"

"O samih poheljenih grobcih, ki so zunaj lepi, znotraj pa gnila, takih, kakor ste vi, mati, odme-va Jetka."

"Kaj! Ti! O pošteni ženski! upaš žal besedo ziniti, kdo je bil pobožen, ali si ti, ali sem jaz? Ga je izmolil pri Bogu, da je v lemenat? Jaz! Ali si ga ti? Ka je vsa fara že govorila, da ne nikoli, nikoli gospod, takrat sem se jaz na tihem smejala in si mi-lila: Lahko govorite tako, ker ne veste, da jaz zanj molim. In on, žel je v lemenat. Se ve, da teli je bilo po volji, ko je jel žitje in očesan hoditi in je ob nedeljah ostajal zadaj za durmi, in pro-dajal zijačo po levi strani. Teli je bilo všeč in tvojemu očetu tudi, ako bi se dalo kako napraviti, da bi denar iz bogate hiše ne šel v ka-ko revno kočjo, ampak ostal med bogatini. Ali se ti je v fahih sanja-lo že o mladi Bošicevi gospodi-nji? Morda se ti sanja še sedaj ka-terikrat?"

"Tako, kakor vam o Premre-tovih poticeh," odvrne Jetka; "kar ima človek rad, o tem se mu rade sanja."

Jož, to je bila strupena stvar! te Premretove potice. Gotovo se ni vedelo nič o njih, le toliko, da so bile ukradene. Prav odlobo se ni upal nihče trditi, da so se z Bertakovo Lizo, a sum je letel ves na njo.

Zdaj je bil ogenj v strehi. O-meti je jelo, kakor bi se bile Ber-takovini jezi zatvornice podile. Jetka odide molče in mirno in le precej je bila proč odšla od de-ščine, a Bertakove vpije in me-ljanje za njo čuje še dolgo časa.

(Dalje prihodnjik.)

KUPITE VSE LIKERJE, KJER JIH DRUGI KUPUJEJO PR NAJSTAREJŠI USTANOVLJENI TVRDKI LIKERJEV V PITTSBURGHU, PA.

Nasa dolgoletna skušnja v tem poslu nas je naučila, kako naj strežemo ljudem. Oglejte si naše cene:

Rdeča ali bela ržena whiskey	galona od \$1.75 do \$5.00
Rum ali koruzni whiskey	galona od \$1.75 do \$5.00
Brinjevec ali spirit	galona od \$1.75 do \$5.00
Konjak ali slivovica	galona od \$2.50 do \$5.00
Torkoly ali slivovica	galona od \$2.25 do \$5.00
Konjak ali kimmel	galona od \$2.25 do \$5.00
Hruškov ali breskov konjak	galona od \$2.25 do \$5.00
Rostopcin ali peppermint liker	galona od \$2.25 do \$5.00
Rdeče ali belo namizno vino	galona od \$1.75 do \$3.00

Mi plačamo ekspres ali vožnino od pošiljatev, ki presegajo \$5.00. Z naročilom pošljite pošto nakaznico, ekspresno nakaznico ali pa gotovino.

En sam poskus Vas bo prepričal, da poslužimo naše rojake pravi-no in pošteno.

Cenik pošljemo brezplačno vsakomur, ki vpraša zanj.

Mrs. Rick, Mail Order Dept.

W. G. SCHMIDT COMPANY,

100 SIXTH STREET PITTSBURGH, PA.

AMČENA DOBRA VINA IN LIKERJI V BERNARDOVI VINARNI

na dobilo in na drobno za vas in vašo družino so dobo

v čis. 1903 Blue Island Avenue, Chicago, Ill. Telefon Canal 912.

Pošiljateljem denarja!

Še vedno se lahko denar pošlje v staro domovino po brezličnem brzojavu in potem pošte, toda sprejemamo ga le pod pogojem, da se valed vojne mo-goče izplača z zamudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamore b zamudo.

Po brezličnem brzojavu se zamore poslati le okrogle zneske po sto, in primer 100, 200, 300, 400, 500, 600 in tako dalje do deset tisoč kron. In brzojavne stroške je najboljšje, da se nam pošlje \$4 za vsak nalog; ako bode kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj, oziroma pisali za primanjlovo. Z ozirom na sedanje razmere, ko se veljava denarja večkrat izpremeniti, bo mo od sedaj naprej do preklica, ako se bode cena kronam zvišala, medtem ko je denar na potu do nas, istega zadržali, ter s pošiljateljem stopiti plemenit dogovor.

Denar po zvišan cen bomo le tedaj odposlali takoj naprej, ako bo pošiljatelj izrecno zahteval, da naj se denar odpošlje tudi v slučaju, ako se cena kronam zviša.

Kdor želi, da se izplačilo izvrši po brezličnem brzojavu, naj pripravi na denarni nakaznici "pošlje naj se brzojavno".

Za cene pogledajte v list "Glas Naroda".

TVRDKA FRANK SAKSER.

82 Cortlandt Street, New York.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošiljamo denar vašim prijateljem v staro domovino po najhitrejši ceni.

Plačujemo 4 odstotne obresti na banke vloge.

MOČNA, KONSERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.